L. van Noort

RENTABILITEIT VAN DE TUINBOUW IN HET ZUIDHOLLANDS GLASDISTRICT

Voorlopige berekening 1964

VERSLAGEN
No. 117

21 APR. 1965
BIBLIOTHEEK

April 1965

Landbouw-Economisch Instituut - Conradkade 175 - 's-Gravenhage - Tel. 61.41.61
Publikatie toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding

65/459

INHOUDSOPGAVE

			Blz.
WOORD VOORAF			
HOOFDSTUK I		OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK	7
	§ 1.	De steekproef	7
	§ 2.	Groepering van de bedrijven	7
	§ 3.	De kosten en de opbrengsten	8
	§ 4.	Kengetallen	9
	§ 5.	Het inkomen	11
HOOFDSTUK II		SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK	12
	§ 1.	De bedrijfsresultaten	12
	§ 2.	De spreiding van de rentabiliteit	14
	§ 3.	De spreiding van het ondernemersinkomen	14
	§ 4.	Resultaten over 1964 in vergelijking met 1962 en 1963	15
BIJLAGEN	A	Het Westland	17
	A - 1	Grondgebruik en arbeidsbezetting	18
	A - 2	Resultaten, gemiddeld per bedrijf	19
	A - 3	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten	20
	A - 4	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	21
	A - 5	Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	22
	B	Het Westland (bedrijven met overwegend verwarmd staand glas)	23
	B - 1	Grondgebruik en arbeidsbezetting	24
	B - 2	Resultaten, gemiddeld per bedrijf	25
	B - 3	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten	26
	B - 4	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	27
	B - 5	Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	28
	C	De Kring	29
	C - 1	Grondgebruik en arbeidsbezetting	30
	C - 2	Resultaten, gemiddeld per bedrijf	31
	C - 3	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten	32
	C - 4	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	33
	C - 5	Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	34
	D	De Kring (bedrijven met overw. verwarmd staand glas)	35
	D - 1	Grondgebruik en arbeidsbezetting	36
	D - 2	Resultaten, gemiddeld per bedrijf	37
	D - 3	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten	38
	D - 4	Spreiding van het netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	39
	D - 5	Inkomen uit het bedrijf, gemiddeld per ondernemer	40

WOORD VOORAF

In het kader van de algemene opdracht jaarlijks de bedrijfseconomische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken, geven wij hiermede - als eerste in de serie "Verslagen" over het teeltjaar 1964 - een voorlopig beeld van de financiële resultaten van de tuinbouw in het Zuidhollands Glasdistrict.

De cijfers berusten op een begroting, in het bijzonder waar het de kosten betreft. Deze begroting is gemaakt met behulp van een enquête op de deelnemende bedrijven, waarbij o.m. gebruik is gemaakt van de fiscale jaarrekeningen over 1963. De opbrengsten werden aan de opgaven van de veilingen en aan informaties op de bedrijven ontleend.

De definitieve resultaten zullen in 1966, tezamen met die van andere onderzochte tuinbouwcentra, in één verslag worden gepubliceerd.

Dit verslag is onder leiding van A. Holkamp samengesteld door L. van Noort.

DE DIRECTEUR,

's-Gravenhage, april 1965

(Prof. dr. A. Kraal)

HOOFDSTUK I

OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK

§ 1. De steekproef

Dit verslag is gebaseerd op cijfers van in totaal 227 bedrijven. De gegevens voor de bedrijfskeuze zijn ontleend aan inventarisatiegegevens van de landbouwtelling van mei 1962. Met inachtneming van de bestaande spreiding van de bedrijven naar gemeente en bedrijfsgrootte is de keuze van de bedrijven voor de steekproef willekeurig verricht. Niet ingeschakeld werden bedrijven die aan een man onvoldoende emplooi verschaffen en bedrijven die doordat ook andere takken van bedrijf werden uitgeoefend, niet als zuivere tuinbouwbedrijven konden worden aangemerkt.

Het percentage waarmee de bedrijven in het onderzoek zijn vertegenwoordigd is per gebied verschillend. Het Westland - dat ca. 3600 bedrijven omvat - is met 3,2%, de Kring - met in totaal ca. 2300 bedrijven - met 5% in de steekproef opgenomen. Deze verschillen in steekproefpercentages houden enerzijds verband met het aantal aanwezige bedrijven, anderzijds met de voor een betrouwbare weergave van de rentabiliteit minimaal te stellen eisen aan het aantal waarnemingen van de te vormen groepen van bedrijven.

Voor een uitgebreider weergave van de structuur van de tuinbouw en van de steekproef die daaruit voor dit onderzoek is getrokken in de onderzochte gebieden wordt verwezen naar het rentabiliteitsverslag (voorlopige cijfers) over het kalenderjaar 1962, No. 16.

§ 2. De groepering van de bedrijven

De aan het onderzoek deelnemende bedrijven zijn in groepen ingedeeld. Bij deze groepering is rekening gehouden met het bedrijfsonderdeel - b.v. verwarmd staand glas - dat een overwegende plaats (ten minste 50% van het in deze bedrijfsonderdelen gemiddeld geïnvesteerd vermogen 1) inneemt.

Ten einde inzicht te kunnen verschaffen in de bedrijfsuitkomsten van meer gespecialiseerde bedrijven zijn bovendien - waar mogelijk en verantwoord - subgroepen gevormd voor bedrijven waarvan het desbetreffende onderdeel ten minste 65% van bedoeld vermogen bedroeg.

De volgende groepen konden in het verslag worden opgenomen.

Het Westland	Aantal bedrijven
> 50% 1) verwarmd staand glas	61
Waarvan: > 65% 1) verwarmd staand glas	(52)
Waarvan: > 65% groente 2)	(43)
> 50% 1) onverwarmd staand glas	47
Waarvan: > 65% 1) onverwarmd staand glas	(38)
Waarvan: > 65% groente 3)	(33)

1) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.
2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.
3) Van de oppervlakte hoofdteelten onder onverwarmd staand glas.

In bijlage B zijn de 52 bedrijven met > 65% verwarmd staand glas nog nader onderscheiden in:

	Aantal bedrijven
> 65% groente 1) (overwegend tomaten)	43
Waarvan: met een plantdatum gemiddeld in februari	(22)
Waarvan: met een plantdatum gemiddeld in maart en later	(21)

De Kring

	Aantal bedrijven
> 50% 2) verwarmd staand glas	85
Waarvan > 65% 2) verwarmd staand glas	(79)
Waarvan bedrijven met een gemiddelde plantdatum:	
vóór 1 februari	(40)
van 1 februari af	(38)
> 50% 2) onverwarmd staand glas	17

In bijlage D zijn de 79 bedrijven met > 65% verwarmd staand glas nog onderscheiden in:

	Aantal bedrijven
> 50% tomaten van de oppervlakte verwarmd staand glas	55
Waarvan plantdatum gemiddeld voor 1 februari	(24)
Waarvan plantdatum gemiddeld in februari	(17)
Waarvan plantdatum gemiddeld in maart en later	(14)
> 50% komkommers van de oppervlakte verwarmd staand glas	23
Waarvan plantdatum gemiddeld voor 1 februari	(16)

§ 3. De kosten en de opbrengsten

De bedrijfsresultaten zijn bepaald volgens de bij het L.E.I. gebruikelijke methode. Deze houdt in, dat de berekening van rente en afschrijving van de duurzame produktiemiddelen is gebaseerd op de vervangingswaarde en dat kosten, welke niet tevens uitgaven zijn (handenarbeid van de ondernemer en zijn gezin, rente van eigen vermogen e.d.), zijn gewaardeerd.

Voor deze kostenwaardering zijn de benodigde gegevens op het bedrijf verzameld.

Rente en afschrijving

De berekening van de rente had plaats op basis van 5% over het - op blz. 10 nader omschreven - in het bedrijf vastgelegde vermogen.

De afschrijvingen zijn berekend op grond van bij het L.E.I. bestaande inzichten met betrekking tot de economische levensduur en het waardeverloop van de onderscheiden duurzame produktiemiddelen. Ten aanzien van glasopstanden en verwarmingsinstallaties is een degressief dalend waardeverloop verondersteld (afschrijving tegen een vast percentage van de boekwaarde). Voor de overige slijtende produktiemiddelen is de afschrijving berekend op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde.

---

1) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.
2) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

Arbeid van ondernemer en gezinsleden

Als vergoeding voor de arbeid, welke door de ondernemer en zijn gezinsleden is verricht, is alleen de handenarbeid in rekening gebracht. Voor een waardering van de kosten, welke voor leiding en toezicht door de ondernemer waren in te calculeren, ontbreken nl. de daartoe benodigde normatieve gegevens.

De kosten van de handenarbeid zijn berekend op basis van een taxatie van de door de ondernemer en zijn gezinsleden verrichte hoeveelheid handenarbeid. Deze arbeid is gewaardeerd overeenkomstig het loon (inclusief sociale lasten) volgens de Collectieve Arbeidsovereenkomst voor volwassen mannelijke en vrouwelijke arbeiders en jeugdigen, met dien verstande dat voor overuren geen toeslag op het normale uurtarief is toegepast. Op grond van deze C.A.O. is voor de ondernemer diplomatoeslag, voormanstoeslag, waarderingstoeslag en produktietoeslag gecalculeerd, welke toeslagen nog zijn verhoogd met een extra voormanstoeslag in die gevallen waarin de arbeidsbezetting (exclusief de ondernemer) meer dan vier man bedraagt. In het loon dat voor gezinsleden van 21 jaar en ouder werd gecalculeerd is een waarderingstoeslag en produktietoeslag begrepen.

De betaalde kosten over 1964 waren ten tijde van het onderzoek nog niet bekend. Deze moesten derhalve worden begroot. Voor deze begroting is gebruik gemaakt van taxaties welke in overleg met de deelnemers aan het onderzoek zijn verricht. Met inachtneming van eventuele veranderingen in de produktiecapaciteit zijn de betaalde kosten overigens getoetst aan de fiscale jaarrekeningen van de bedrijven over 1963.

In vorige jaren is gebleken dat er gemiddeld geringe verschillen voorkomen tussen de begrote kosten en de werkelijke kosten.

Wat de opbrengsten betreft, de verkopen geschiedden grotendeels via de veilingen, welke ons desgevraagd een opgave verstrekten van de nettoveilingomzet per deelnemer. Dit was mogelijk dank zij de machtiging die voor dit doel door de tuinders was verleend.

De opbrengsten die niet via de veiling werden verkregen zijn, in samenwerking met de deelnemers, geschat tijdens het bezoek dat aan het einde van 1964 aan de bedrijven werd gebracht.

Mutaties in de waarde van de plantopstand zijn, hetzij positief (waardestijging van jonge plantopstanden of uitbreiding van het areaal), hetzij negatief (afschrijving op volwassen plantopstanden of inkrimping van het areaal) eveneens onder de opbrengsten verantwoord.

§ 4 K e n g e t a l l e n

Vele cijfers (kosten, opbrengsten, vermogen, grondgebruik en arbeidsbezetting) zijn voor de onderscheiden groepen in een gemiddelde per bedrijf tot uitdrukking gebracht. Dit gemiddelde is berekend door de totalen van de absolute cijfers te delen door het aantal bedrijven.

Het gezinsinkomen en de bestanddelen daarvan zijn gemiddeld per ondernemer, het arbeidsinkomen tevens in een gemiddelde per manjaar weergegeven.

Het netto-overschot

Het economische resultaat wordt tot uitdrukking gebracht door middel van het begrip netto-overschot. Het wordt gevormd door het verschil tus-

sen de opbrengsten en de kosten. In de kosten is geen bedrag opgenomen als vergoeding voor de functie van leiding en toezicht van de ondernemer. Daar deze kostenelementen derhalve nog in het netto-overschot aanwezig zijn, mag dit laatste niet zonder meer worden aangezien voor de bedrijfseconomische winst.

Netto-overschot gemiddeld per bedrijf

De kosten, de opbrengsten en het netto-overschot zijn voor elke onderscheiden groep van bedrijven in een gemiddeld bedrag per bedrijf weergegeven. Behalve in absolute bedragen per bedrijf is het netto-overschot - ten behoeve van de vergelijkbaarheid met andere typen en takken van bedrijf - vervolgens door middel van de volgende verhoudingsgetallen tot uitdrukking gebracht.

Netto-overschot per f. 100,- kosten

Dit kengetal is berekend door het totale netto-overschot per groep van bedrijven te delen door 1% van de kosten van die bedrijven (gewogen gemiddelde).

Van het kengetal rentabiliteit (netto-overschot per f. 100,- kosten, resp. per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964) is in de nummers 3 en 4 van de bijlagen A t/m D de spreiding grafisch weergegeven. Een factor die bij de berekening van het gemiddelde van grote invloed kan zijn, nl. de bedrijfsgrootte, kon in de desbetreffende diagrammen slechts in beperkte mate tot uitdrukking worden gebracht.

Netto-overschot per eenheid produktiefactor

Het netto-overschot is vervolgens in principe betrokken op de produktiefactoren kapitaal, arbeid en grond, factoren uit welker samenwerking het resultaat in feite is ontstaan.

a. Netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964 1)

Het geïnvesteerde vermogen is voorgesteld door het bedrag, dat verkregen wordt door optelling van:
1. de verkoopwaarde van de grond;
2. de economische boekwaarde van de dode en de levende inventaris;
3. de normale behoefte aan vlottende middelen.

De berekeningen hiervan zijn gebaseerd op globale taxaties naar de toestand bij de aanvang van het kalenderjaar, zulks met de beperking dat t.a.v. duurzame slijtende produktiemiddelen die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties is verondersteld dat zij op dat moment een waarde hadden van 60% van de nieuwwaarde. Deze laatste categorie maakte voor resp. 27% (Westland) en 22% (De Kring) deel uit van het totale vermogen, dat op deze basis berekend, per 1-1-1964 in de slijtende duurzame produktiemiddelen was opgesloten.

Met de waarde van teeltvergunningen is geen rekening gehouden.

b. Netto-overschot per manjaar arbeidsbezetting

Voor de berekening van dit kengetal is het netto-overschot gedeeld door de - tot volwaardige arbeidskrachten herleide en in manjaren uitge-

1) Deze investering omvat ook de bedrijfsonderdelen die door de ondernemer zijn gepacht.

drukte - arbeidsbezetting.

Voor de berekening van de arbeidsbezetting had een taxatie plaats van de arbeidstijd per arbeidskracht gedurende het boekjaar. De totale arbeidstijd per bedrijf werd vervolgens uitgedrukt in manjaren volwaardige arbeidskracht waarbij voor arbeid door jeugdigen de volgende wegingscoëfficiënten werden toegepast:

14 jaar 30%
15 jaar 45%
16 jaar 65%
17 jaar 80%
18 jaar 90%
>18 jaar 100%.

Deze waarderingsnormen gelden voor arbeid verricht door mannen zowel als door vrouwen.

c. Netto-overschot per are grondoppervlakte

Voor de berekening van dit kengetal zouden de open grond en de grond onder glas onder één noemer dienen te worden gebracht. Het was in het kader van deze voorlopige becijfering niet mogelijk de daarvoor benodigde wegingsfactoren te berekenen.

§ 5. Het inkomen

Het arbeidsinkomen per manjaar

Van het inkomen per produktiefactor is alleen het arbeidsinkomen - per manjaar arbeidsbezetting - tot uitdrukking gebracht.

Onder het arbeidsinkomen is verstaan het bedrag dat door hen, die arbeid in het bedrijf hebben verricht tezamen als inkomen is genoten. Het is berekend door het netto-overschot te vermeerderen met het bedrag dat als kosten van arbeid is opgenomen. Na deling van dit inkomen door het aantal - tot volwaardige arbeidskrachten herleide - manjaren wordt het bedrag gevonden dat gemiddeld per manjaar als inkomen werd verkregen.

Het inkomen van de ondernemer

Tenslotte is berekend, welk bedrag uit de bedrijfsexploitatie aan de ondernemer ten deel viel. In de eerste plaats betreft dit de vergoeding die, bij de berekening van het netto-overschot, in de kosten is gecalculeerd voor de handenarbeid die door de ondernemer persoonlijk in het bedrijf is verricht. Voegen wij dit bedrag toe aan het netto-overschot, dan ontstaat het bedrag dat als arbeidsinkomen voor de ondernemer is aangeduid.

De kosten bevatten voorts een rentevergoeding voor het vermogen dat in het bedrijf is geïnvesteerd. Voor zover het bedrag van deze vergoeding hoger is dan het bedrag dat door de ondernemer aan rente voor geleende gelden is betaald, vormt het verschil daarvan eveneens een bestanddeel van het inkomen van de ondernemer.

Bij toevoeging van laatstgenoemd inkomensbestanddeel aan het arbeidsinkomen van de ondernemer wordt het bedrag verkregen dat met ondernemersinkomen is aangeduid.

Tenslotte is ook het gezinsinkomen van de ondernemer, voor zover uit het bedrijf verkregen, in enkele bijlagen tot uitdrukking gebracht. Dit bedrag betreft het ondernemersinkomen, verhoogd met het - als kosten gecalculeerde - bedrag voor de handenarbeid welke door gezinsleden in het bedrijf is verricht.

HOOFDSTUK II

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

De resultaten van het onderzoek zijn gedetailleerd neergelegd in de bijlagen A en B (het Westland) en C en D (de Kring).

Elk der genoemde bijlagen geeft een overzicht van:

1. het grondgebruik en de arbeidsbezetting (gem. per bedrijf);
2. de bedrijfsresultaten (gem. per bedrijf);
3. de spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten;
4. de spreiding van het netto-overschot per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964;
5. het gezinsinkomen uit het bedrijf (gemiddeld per ondernemer).

De resultaten hebben, in overeenstemming met het boekingstijdvak van de administratiekantoren, vrijwel uitsluitend betrekking op het kalenderjaar 1964. Dit kalenderjaar valt voor de berekening van de kosten en de opbrengsten van de meeste produkten in deze gebieden praktisch samen met het teeltjaar. Dit geldt niet voor de opbrengsten van enkele produkten, zoals prei en spruiten en evenmin voor wintersla, waarvan de opbrengsten juist in de periode van de jaarwisseling kunnen vallen.

Met de geschatte opbrengsten van per 1 januari 1965 voorradige koeldruiven is bij het bepalen van de opbrengsten over 1964 wel rekening gehouden.

§ 1. De bedrijfsresultaten

De resultaten volgens de bijlagen A en C zijn in de tabellen 1a en 1b samengevat.

Tabel 1a geeft een beeld van het netto-overschot per f. 100,- kosten voor de belangrijkste bedrijfstypegroepen, met een sub-groepering per gebied. In tabel 1b zijn de overige gegevens van de desbetreffende bijlagen samengevat.

Tabel 1a

RENTABILITEIT VAN HET WESTLAND EN DE KRING OVER 1964
(Netto-overschot per f. 100,- kosten)

Geografische ligging van de bedrijven	Totaal		Overwegend 1) staand glas verwarmd		staand glas onverwarmd	
	aantal bedr.	rentabiliteit	aantal bedr.	rentabiliteit	aantal bedr.	rentabiliteit
Westland						
Wateringen, Kwintsheul, Poeldijk en Honselersdijk	39	9	30	12	7	-
Naaldwijk en Monster	34	⅞ 5	11	-	22	⅞ 10
's-Gravenzande en Hoek van Holland	23	1	6	-	13	-
De Lier, Maasdijk en Maasland	20	⅞ 3	14	-	5	-
Totaal	116	2	61	7	47	⅞ 7
De Kring						
Delft, Schipluiden, Rijswijk, Nootdorp, Pijnacker en Zoetermeer	46	⅞ 3	36	⅞ 2	6	-
Berkel, Bergschenhoek, Bleiswijk en Nieuwerkerk a/d IJssel	27	3	25	4	1	-
Rotterdam, Capelle a/d IJssel, Leidschendam, Voorschoten, Voorburg, Loosduinen	38	⅞ 2	24	2	10	-
Totaal	111	⅞ 1	85	0	17	⅞ 11

N.B. De rentabiliteit is alleen vermeld voor groepen van ten minste 15 bedrijven.

Tabel 1b

SAMENVATTING VAN DE VOORLOPIGE BEREKENDE RESULTATEN OVER 1964
(Gemiddeld per bedrijf)

		Het Westland			De Kring		
			overwegend 1)			overwegend 1)	
		alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas
Aantal bedrijven		116	61	47	111	85	17
Aantal bedrijven in %		100	53	41	100	77	15
Omzet in %		100	73	23	100	91	7
Aantal ramen platglas		130	100	160	360	230	390
Staand glas verwarmd	are	36	63	4	47	61	1
Staand glas onverwarmd	are	27	13	46	9	4	41
Platglas en open grond	are	40	29	42	35	27	38
Arbeidsbezetting in manjaren		2,66	3,18	2,04	2,89	3,20	2,06
Geïnvesteerd vermogen per -1-1964		164000	213000	109000	176000	206000	89000
Idem per manjaar arbeidsbezetting		62000	67000	53000	61000	64000	43000
Opbrengsten		63000	87200	36600	74400	88800	32100
Kosten		61600	81700	39200	75200	88500	35900
Netto-overschot		1400	5500	⁄ 2600	⁄ 800	300	⁄ 3800
Netto-overschot:							
per f. 100,- kosten		2	7	⁄ 7	⁄ 1	0	⁄ 11
per f. 100,- geïnvesteerd vermogen		1	3	⁄ 2	0	0	⁄ 4
per manjaar arbeidsbezetting		500	1700	⁄ 1300	⁄ 300	100	⁄ 1800
Arbeidsinkomen per manjaar		8100	9200	6400	7600	7900	6100
Arbeidsinkomen van de ondernemer		10200	13500	6500	8400	9200	6000
Ondernemersinkomen (per ondernemer)		14400	18800	9300	12500	14000	8100

1) > 50% van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

§ 2. De spreiding van de rentabiliteit

In de nummers 3 en 4 van de bijlagen A t/m D is de spreiding van de gemiddelde rentabiliteit, resp. voorgesteld door het netto-overschot per f. 100,- kosten en per f. 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964, in spreidingsdiagrammen tot uitdrukking gebracht.

In tabel 2 is de spreiding van het netto-overschot per f. 100,- kosten voor de belangrijkste groepen van bedrijven samengevat.

Ter voorkoming van misverstand dient hierbij te worden opgemerkt, dat onder winstgevende bedrijven zijn verstaan bedrijven, waarvan de opbrengsten hoger zijn dan de kosten (het verschil is het netto-overschot). In de kosten zijn vergoedingen begrepen voor de handenarbeid van de ondernemer en de gezinsleden, alsmede een rentevergoeding van 5% over het geïnvesteerde vermogen per 1 januari 1964.

Tabel 2

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER F. 100,- KOSTEN
(Aantal bedrijven in procenten)

Percentage van de kosten	Westland			De Kring		
	alle bedrijven	overwegend 1) verwarmd staand glas	overwegend 1) onverwarmd staand glas	alle bedrijven	overwegend 1) verwarmd staand glas	overwegend 1) onverwarmd staand glas
Aantal bedrijven	116	61	47	111	85	17
Negatief						
> 20	19	13	26	25	18	30
20 - 0	36	35	33	40	40	58
Totaal verliesgevend	55	48	59	65	58	88
Positief						
0 - 20	31	28	39	24	31	6
20 - 40	12	21	2	10	10	6
40 - 60	2	3	-	-	-	-
> 60	-	-	-	1	1	-
Totaal winstgevend	45	52	41	35	42	12
	100	100	100	100	100	100

1) > 50% van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

§ 3. De spreiding van het ondernemersinkomen

Van het ondernemersinkomen (dat in de bijlagen A5, B5, C5 en D5 naar bestanddelen is gespecificeerd) is in tabel 3 voor de belangrijkste bedrijfsgroepen de verdeling weergegeven door vermelding van het aantal ondernemers (in procenten) per inkomensklasse.

Tabel 3

SPREIDING VAN HET ONDERNEMERSINKOMEN
(Aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Westland			De Kring		
		overwegend 1)			overwegend 1)	
	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	alle bedrijven	verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas
Aantal bedrijven	116	61	47	111	85	17
Aantal ondernemers	129	72	49	145	114	19
Inkomensklasse						
< f. 2500,-	16	14	16	17	16	16
f. 2500,- - < f. 5000,-	6	6	8	10	9	5
f. 5000,- - < f. 7500,-	9	8	10	16	14	37
f. 7500,- - < f.10000,-	13	10	14	11	11	16
f.10000,- - < f.15000,-	24	18	35	12	9	10
f.15000,- - < f.25000,-	17	18	17	20	23	16
f.25000,- - < f.40000,-	6	11	-	11	14	-
f.40000,- - > f.40000,-	9	15	-	3	4	-
	100	100	100	100	100	100

1) > 50% van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

§ 4. Resultaten over 1964 in vergelijking met 1962 en 1963

Tenslotte zijn in tabel 4 de resultaten van het gemiddelde bedrijf in het Westland en in de Kring over 1964 met die van 1962 en 1963 vergeleken. Bij deze vergelijking dient rekening te worden gehouden met het feit, dat met ingang van 1963 er een wijziging heeft plaatsgehad ten aanzien van de berekening van rente en afschrijving. Tot en met 1962 had afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de vervangingswaarde.

In verband met de sterke mate waarin de produktiemiddelen aan veroudering onderhevig zijn, alsmede het toenemende onderhoud naarmate produktiemiddelen ouder worden, is ten aanzien van glasopstanden en verwarmingsinstallaties een vast percentage van de economische boekwaarde afgeschreven. Jaarlijks wordt deze boekwaarde herzien in verband met de stijgende prijzen van duurzame produktiemiddelen.

De rente werd t/m 1962 ten aanzien van duurzame produktiemiddelen berekend over het gemiddeld geïnvesteerde vermogen. Met gemiddeld geïnvesteerd vermogen is bedoeld het vermogen dat - op basis van de huidige capaciteit - tijdens de levensduur van de duurzame produktiemiddelen gemiddeld is geïnvesteerd.

Als gevolg van eerdergenoemde wijziging betreffende de afschrijvingen is met ingang van 1963 de rente berekend over het geïnvesteerde vermogen per 1 januari 1963, waarbij, zoals vermeld, is verondersteld dat alle slijtende duurzame produktiemiddelen, die geen betrekking hebben op glasopstanden en verwarmingsinstallaties, op die datum een waarde hadden van gemiddeld 60% van de nieuwwaarde.

Voor het Westland en de Kring leidden de wijzigingen tot een kostenstijging van resp. gemiddeld ½% en 1½% (1963 t.o.v. 1962). Met ingang van 1964 is vervolgens het rentepercentage van 4 op 5 gebracht onder invloed waarvan de kosten 3% hoger zijn berekend dan wanneer 4% rente in rekening was gebracht. In totaal werd echter een kostenstijging van 19% gecalculeerd. Circa 5% hiervan moet worden toegeschreven aan de sterke loonstijging die begin 1964 plaatshad. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat hierin ook de lonen die voor ondernemers en gezinsleden werden gecalculeerd zijn begrepen.

De resterende 11% stijging werd enerzijds veroorzaakt door uitbreiding en/of verwarming van de oppervlakte staand glas en vervanging of verbetering van oude duurzame produktiemiddelen, anderzijds door prijsstijging van materialen en overige kosten.

Bij een vergelijking van de gemiddelde opbrengsten over 1964 t.o.v. 1963, blijkt dat ondanks de uitbreiding van het glasareaal alsmede het aanbrengen van verwarmingsapparatuur in onverwarmd staand glas de totale opbrengsten in het Westland en in de Kring zijn gedaald met resp. 4 en 2%.

VERGELIJKING 1962, 1963 EN 1964 Tabel 4
(Gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijven			Waarvan overwegend 1) verwarmd staand glas			Waarvan overwegend 1) onverwarmd staand glas		
		voorlopige cijfers			voorlopige cijfers			voorlopige cijfers	
	1962	1963	1964	1962	1963	1964	1962	1963	1964
Het Westland									
Aantal bedrijven	115	115	116	48	53	61	56	55	47
Opp. verwarmd staand glas are	26	28	36	55	56	63	4	3	4
Opp. onverwarmd staand glas are	31	31	27	19	18	13	44	45	46
Aantal ramen platglas	210	180	130	160	100	100	210	210	160
Arbeidsbezetting manj.	2,67	2,66	2,66	3,28	3,21	3,18	2,30	2,11	2,04
Totale opbrengsten	59100	65300	63000	84600	92400	87200	42300	40300	36600
Totale kosten	48100	51700	61600	68100	69800	81700	34600	35400	39200
Netto-overschot	11000	13600	1400	16500	22600	5500	7700	4900	⁄ 2600
Netto-overschot per f.100,- kosten	23	26	2	24	32	7	22	14	⁄ 7
Ondernemersinkomen(per ondernemer)	19150	22600	14400	23700	30000	18800	16000	14300	9300
De Kring									
Aantal bedrijven	112	112	111	77	79	85	20	21	17
Opp. verwarmd staand glas are	37	41	47	53	58	61	-	-	1
Opp. onverwarmd staand glas are	11	11	9	6	4	4	35	38	41
Aantal ramen platglas	540	450	360	360	360	230	540	300	390
Arbeidsbezetting manj.	2,95	2,92	2,89	3,38	3,34	3,20	1,91	1,97	2,06
Totale opbrengsten	67800	76200	74400	84500	97400	88800	33400	28500	32100
Totale kosten	58100	63100	75200	71400	77700	88500	28400	30200	35900
Netto-overschot	9700	13100	⁄ 800	13100	19700	300	5000	⁄ 1700	⁄ 3800
Netto-overschot per f.100,- kosten	17	21	⁄ 1	18	25	0	18	⁄ 6	⁄ 11
Ondernemersinkomen(per ondernemer)	16700	20200	12500	19700	25200	14000	12700	7800	8100

1) >50% van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

BIJLAGEN A

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1964 (voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

Bijlage A-1

Het Westland

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% 1)			
				verwarmd staand glas		onverwarmd staand glas	
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan >65% groente 2)	totaal	waarvan > 65% groente 3)
Aantal bedrijven	116	61	47	52	43	38	33
Aantal bedrijven in %	100	53	41	45	37	33	28
Aantal ramen platglas	130	100	160	100	110	120	120
Staand glas verwarmd:	are	are	are	are	are	are	are
groenten	31	54	3	59	69	3	3
fruit	1	2	1	2	1	1	-
bloemen	4	7	-	8	2	-	-
Staand glas onverwarmd:							
groenten	21	9	37	7	8	40	44
fruit	5	3	7	4	4	7	4
bloemen	1	1	2	1	1	2	1
Platglas	4	2	5	2	3	4	4
Opengrondstuinbouw:							
groenten en vroege aard.	20	7	26	6	6	24	24
bloemen en bollen	5	5	2	5	5	1	1
zaden	-	1	-	1	1	-	-
fruit	2	2	3	2	2	3	3
braak	9	12	6	12	10	5	5
Totaal tuinbouw	103	105	92	109	112	90	89
Landbouw en veeteelt	2	2	2	3	2	3	3
Verhuurd	2	2	2	2	1	2	3
Erf, blijvende paden enz.	26	31	22	32	33	22	21
Kadastrale oppervlakte	133	140	118	146	148	117	116
Waarvan eigendom	102	120	80	125	125	86	99
Aantal ondernemers per bedr.	1,11	1,18	1,04	1,19	1,21	1,05	1,03
Arb. v.d. ondernemer(s) in manj.	1,24	1,30	1,18	1,32	1,35	1,19	1,16
Arb. v. gezinsl. in manjaren	0,35	0,39	0,27	0,39	0,35	0,32	0,32
Arb. v. vast personeel in manj.	0,80	1,18	0,33	1,33	1,12	0,30	0,32
Arb. v. los personeel in manj.	0,27	0,31	0,26	0,34	0,32	0,27	0,27
Tot. arbeidsbezetting in manj.	2,66	3,18	2,04	3,38	3,14	2,08	2,07
Arb. door ondern. en gezinsl. (in %)	60	53	71	51	54	73	72

1) Van het gemidd. geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verw.apparatuur, grond en vaste plantopstand.
2) Van de opp. hoofdteelten onder verwarmd staand glas. 3) Van de opp. hoofdteelten onder onverw. staand glas.

Het Westland

(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

Bijlage A-2

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1) verwarmd staand glas	Waarvan overwegend (> 50%) 1) onverwarmd staand glas	Bedrijven met meer dan 65% 1) verwarmd staand glas totaal	Bedrijven met meer dan 65% 1) verwarmd staand glas waarvan > 65% groente 2)	Bedrijven met meer dan 65% 1) onverwarmd staand glas totaal	Bedrijven met meer dan 65% 1) onverwarmd staand glas waarvan > 65% groente 3)
Aantal bedrijven	116	61	47	52	43	38	33
Aantal bedrijven in %	100	53	41	45	37	33	28
Omzet in %	100	73	23	67	55	18	17
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-'64	164000	213000	109000	229000	239000	107000	109000
Kosten							
Afschrijvingen	11200	15500	6400	16800	17600	6300	6800
Huur en pacht	600	700	500	700	400	500	300
Rente	7700	10300	4800	11100	11600	4800	5000
Arbeid betaald personeel	8100	11000	4700	12300	11300	4600	4700
Arbeid ondernemers	9900	10500	9400	10600	10900	9500	9300
Arbeid gezinsleden	2100	2300	1700	2300	2100	2000	2000
Brandstoffen	8500	14400	1900	15600	16100	1600	1700
Overige materialen	6400	7900	4800	8500	8300	4600	4900
Diensten v. derden en ov. kosten	7100	9100	5000	9600	9800	4900	5000
Totaal	61600	81700	39200	87500	88100	38800	39700
Opbrengsten							
Tuinbouwprodukten:	62700	86900	36300	93800	92400	35300	36600
(w.v. bloemen en bollen)	(11800)	(19500)	(3400)	(20800)	(9700)	(1900)	(1700)
Overige opbrengsten	300	300	300	200	400	200	300
Totaal	63000	87200	36600	94000	92800	35500	36900
Netto-overschot	1400	5500	⁄2600	6500	4700	⁄3300	⁄2800
Netto-overschot:							
per f.100,- kosten	2	7	⁄ 7	7	5	⁄ 9	⁄ 7
per f.100,- geïnvest. vermogen	1	3	⁄ 2	3	2	⁄ 3	⁄ 3
per manjaar	500	1700	⁄1300	1900	1500	⁄1600	⁄1300
Arbeidsinkomen per manjaar	8100	9200	6400	9400	9200	6100	6400
Arbeidsinkomen v.d. ondernemer (per ondernemer)	10200	13500	6500	14400	12900	5900	6300
Ondernemersinkomen (per ondern.)	14400	18800	9300	20100	18500	8600	9200
Geografische ligging der bedr.:							
Wateringen, Kwintsheul, Poeldijk, Honselersdijk	39	30	7	28	23	7	6
Naaldwijk, Monster	34	11	22	8	7	20	16
's-Gravenzande, Hoek v. Holland	23	6	13	5	4	9	9
De Lier, Maasdijk, Maasland	20	14	5	11	9	2	2

1) Van het gemidd. geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas. 3) Van de opp. hoofdteelten onder onverw. staand glas.

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage A-5

Het Westland

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% 1)			
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	verwarmd staand glas		onverwarmd staand glas	
				totaal	waarvan >65% groente 2)	totaal	waarvan > 65% groente 3)
Aantal bedrijven	116	61	47	52	43	38	33
Aantal ondernemers	129	72	49	62	52	40	34
Netto-overschot	1300	4700	± 2500	5500	3900	± 3100	± 2700
Handenarbeid ondernemer	8900	8800	9000	8900	9000	9000	9000
Arbeidsinkomen van de ondernemer	10200	13500	6500	14400	12900	5900	6300
Rente meer berekend dan betaald	4200	5300	2800	5700	5600	2700	2900
Ondernemersinkomen	14400	18800	9300	20100	18500	8600	9200
Handenarbeid gezinsleden	1900	2000	1600	1900	1700	1900	2000
Gezinsinkomen uit bedrijf	16300	20800	10900	22000	20200	10500	11200

1) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

2) Van de oppervlakte hoofdteelten onder verwarmd staand glas.

3) Van de oppervlakte hoofdteelten onder onverwarmd staand glas.

BIJLAGEN B

Het Westland
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

Bijlage B-1

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend groente 1) (tomaten)		
		totaal	w.v. plantdatum gemiddeld	
			in februari	maart en later
Aantal bedrijven	52	43	22	21
Aantal bedrijven in %	100	83	42	41
Aantal ramen platglas	100	110	30	190
Staand glas verwarmd:	are	are	are	are
groenten	59	69	74	64
(w.v. tomaten)	(59)	(66)	(69)	(62)
fruit	2	1	1	-
bloemen	8	2	2	3
Staand glas onverwarmd:				
groenten	7	8	10	7
fruit	4	4	5	2
bloemen	1	1	-	1
Platglas	2	3	1	5
Opengrondstuinbouw:				
groenten en vroege aard.	6	6	7	7
bloemen en bollen	5	5	2	7
zaden	1	1	-	1
fruit	2	2	2	2
braak	12	10	6	15
Totaal tuinbouw	109	112	110	114
Landbouw en veeteelt	3	2	1	2
Verhuurd	2	1	3	-
Erf, blijvende paden enz.	32	33	34	31
Kadastrale oppervlakte	146	148	148	147
Waarvan eigendom	125	125	148	100
Aantal ondernemers per bedrijf	1,19	1,21	1,23	1,19
Arbeid v.d. ondernemer(s) in manj.	1,32	1,35	1,40	1,30
Arb. v. gezinsleden in manjaren	0,39	0,35	0,32	0,39
Arb. v. vast personeel in manjaren	1,33	1,12	1,31	0,93
Arb. v. los personeel in manjaren	0,34	0,32	0,29	0,34
Tot. arbeidsbezetting in manjaren	3,38	3,14	3,32	2,96
Arb. door ondernemers en gezinsl. (in %)	51	54	52	57

1) > 65% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

Het Westland
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

BEDRIJFSRESULTATEN OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

Bijlage B-2

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend 1) groente (tomaten)		
		totaal	w.v. plantdatum gemiddeld in februari	maart en later
Aantal bedrijven	52	43	22	21
Aantal bedrijven in %	100	83	42	41
Omzet in %	100	82	48	34
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	229000	239000	261000	216000
Kosten				
Afschrijvingen	16800	17600	18600	16600
Huur en pacht	700	400	200	700
Rente	11100	11600	13000	10000
Arbeid betaald personeel	12300	11300	12200	10200
Arbeid ondernemers	10600	10900	11300	10400
Arbeid gezinsleden	2300	2100	1900	2300
Brandstoffen	15600	16100	18600	13300
Overige materialen	8500	8300	8200	8500
Diensten v. derden en ov. kosten	9600	9800	10600	9100
Totaal	87500	88100	94600	81100
Opbrengsten				
Tuinbouwprodukten:	93800	92400	105200	78900
(waarvan bloemen en bollen)	(20800)	(9700)	(9000)	(10400)
Overige opbrengsten	200	400	-	800
Totaal	94000	92800	105200	79700
Netto-overschot	6500	4700	10600	⁄ 1400
Netto-overschot:				
per f.100,- kosten	7	5	11	⁄ 2
per f.100,- geïnvest. vermogen	3	2	4	⁄ 1
per manjaar	1900	1500	3200	⁄ 500
Arbeidsinkomen per manjaar	9400	9200	10800	7300
Arbeidsinkomen van de ondernemer	14400	12900	17800	7600
(per ondernemer)	20100	18500	24900	11600
Ondernemersinkomen (per ondernemer)				
Geografische ligging der bedr.:				
Wateringen, Kwintsheul, Poeldijk, Honselersdijk	28	23	17	6
Naaldwijk, Monster	8	7	2	5
's-Gravenzande, Hoek van Holland	5	4	0	4
De Lier, Maasdijk, Maasland	11	9	3	6

1) > 65% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

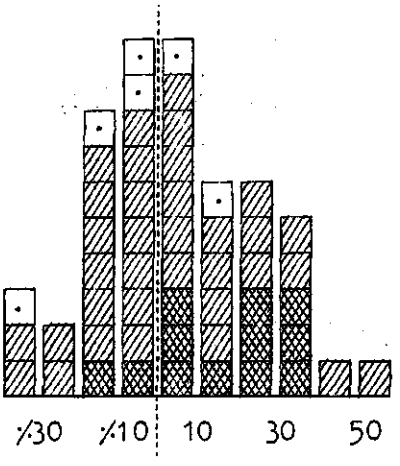
158

Bijlage B 3

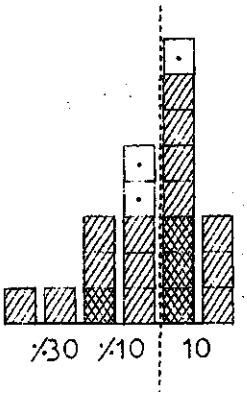
Het Westland
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- KOSTEN
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

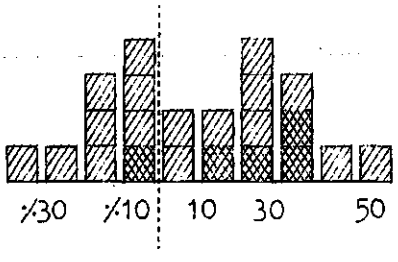
Alle bedrijven
52 bedrijven

Bedrijven met overwegend[1] groente (tomaten) plantdatum in maart en later
21 bedrijven

Bedrijven met overwegend[1] groente (tomaten) plantdatum in februari
22 bedrijven

Netto-overschot per f.100,- kosten

kosten	< f 50.000,- per bedrijf
kosten	f 50.000,- - f 100.000,- per bedrijf
kosten	> f 100.000,- per bedrijf

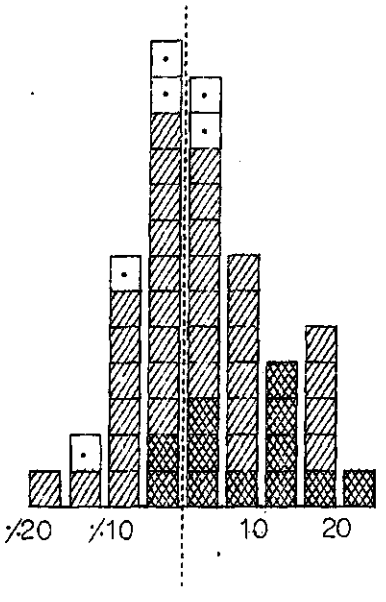
1) > 65% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

Het Westland
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

Bijlage B 4

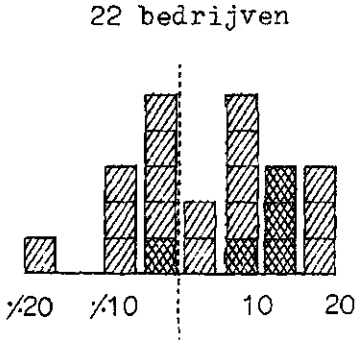
SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- GEINVESTEERD VERMOGEN PER 1-1-'64
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

Alle bedrijven
52 bedrijven

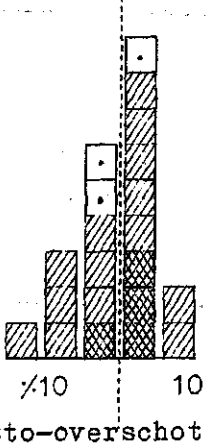
Bedrijven met overwegend[1] groente (tomaten) plantdatum in februari

22 bedrijven

Bedrijven met overwegend[1] groente (tomaten) plantdatum in maart en later

21 bedrijven

Netto-overschot per f 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964

kosten	< f 50.000,- per bedrijf
kosten f 50.000,-	- f 100.000,- per bedrijf
kosten	> f 100,000,- per bedrijf

1) > 65% van de oppervlakte verwarmd staand glas

Het Westland
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas.

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage B-5

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend 1) groente (tomaten)		
		totaal	w.v. plantdatum gemiddeld	
			in februari	maart en later
Aantal bedrijven	52	43	22	21
Aantal ondernemers	62	52	27	25
Netto-overschot	5500	3900	8600	✗ 1200
Handenarbeid ondernemer	8900	9000	9200	8800
Arbeidsinkomen van de ondern.	14400	12900	17800	7600
Rente meer berekend dan betaald	5700	5600	7100	4000
Ondernemersinkomen	20100	18500	24900	11600
Handenarbeid gezinsleden	1900	1700	1600	1900
Gezinsinkomen uit bedrijf	22000	20200	26500	13500

1) > 65% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

BIJLAGEN C

De Kring

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedrijf)

Bijlage C-1

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1)		
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan plantdatum: (gemiddeld) voor 1 febr.	van 1 febr. af
Aantal bedrijven	111	85	17	79	40	38
Aantal bedrijven in %	100	77	15	71	36	34
Aantal ramen platglas	360	230	390	230	220	260
Staand glas verwarmd						
Tomaten	35	46	1	48	46	51
Komkommers	11	14	-	14	19	8
Overig	1	1	-	1	1	1
Staand glas onverwarmd						
Tomaten	8	3	36	2	2	2
Komkommers	-	-	4	-	-	-
Overig	1	1	1	1	1	1
Platglas	8	5	8	6	5	7
Opengrondstuinbouw:						
groenten en vroege aardappelen	18	12	25	12	10	15
bloemen	1	2	-	1	2	1
braak	8	8	5	9	8	8
Totaal tuinbouw	91	92	80	94	94	94
Landbouw en veeteelt	9	11	3	10	8	12
Verhuurd	13	17	1	18	12	24
Erf, blijvende paden enz.	27	29	20	28	29	28
Kadastrale oppervlakte	140	149	104	150	143	158
Waarvan eigendom	99	117	31	117	115	120
Aantal ondernemers per bedrijf	1,31	1,34	1,12	1,35	1,33	1,39
Arbeid van de ondernemer(s) in manj.	1,39	1,43	1,25	1,44	1,39	1,50
Arbeid van gezinsleden in manj.	0,33	0,38	0,16	0,36	0,46	0,27
Arbeid van vast personeel in manj.	0,94	1,12	0,52	1,18	1,32	1,03
Arbeid van los personeel in manj.	0,23	0,27	0,13	0,29	0,30	0,27
Totale arbeidsbezetting in manj.	2,89	3,20	2,06	3,27	3,47	3,07
Arb. door ondernemers en gezinsleden (in %)	59	57	69	55	53	58

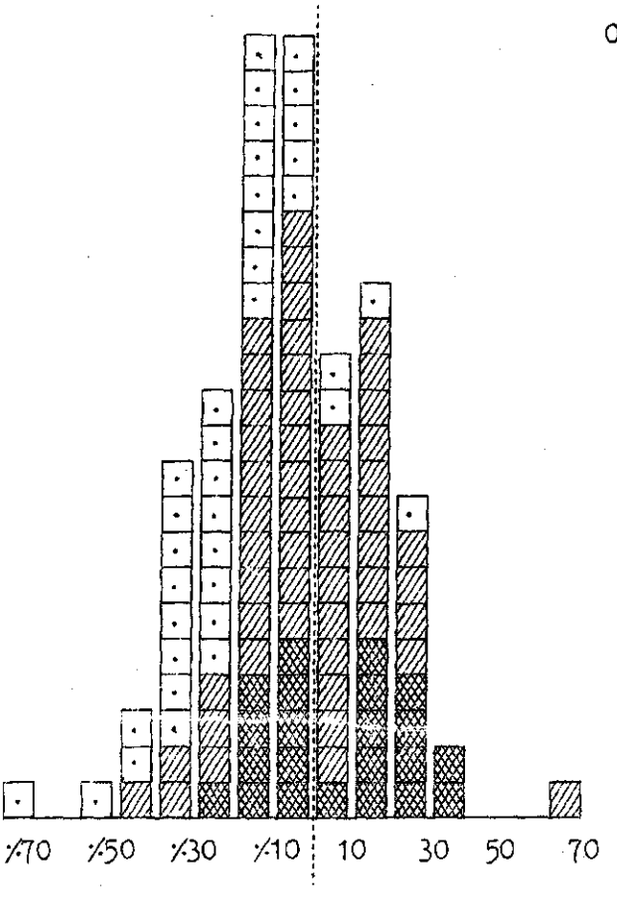
1) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1) verwarmd staand glas	Waarvan overwegend (> 50%) 1) onverwarmd staand glas	Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1) totaal	Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1) waarvan plantdatum: (gemiddeld) voor 1 febr.	Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1) waarvan plantdatum: (gemiddeld) van 1 febr. af
Aantal bedrijven	111	85	17	79	40	38
Aantal bedrijven in %	100	77	15	71	36	34
Omzet in %	100	91	7	89	51	37
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	176000	206000	89000	212000	228000	197000
Kosten						
Afschrijvingen	12700	15000	6400	15400	16400	14400
Huur en pacht	600	600	700	600	500	700
Rente	8100	9700	3300	10000	10900	9200
Arbeid betaald personeel	9000	10700	4500	11300	12600	10000
Arbeid ondernemers	11700	12100	10500	12100	11700	12600
Arbeid gezinsleden	2000	2400	1100	2300	3000	1500
Brandstoffen	15200	19500	1300	20400	24500	16300
Overige materialen	7900	9200	4100	9500	10100	8500
Diensten van derden en ov. kosten	8000	9300	4000	9600	10400	8800
Totaal	75200	88500	35900	91200	100100	82000
Opbrengsten						
Tuinbouwprodukten	73500	87600	31600	91500	103800	78800
Overige opbrengsten	900	1200	500	1200	1200	1300
Totaal	74400	88800	32100	92700	105000	80100
Netto-overschot	⁄ 800	300	⁄3800	1500	4900	⁄ 1900
Netto-overschot:						
per f.100,- kosten	⁄ 1	0	⁄ 11	2	5	⁄ 2
per f. 100,- geïnvesteerd vermogen	0	0	⁄ 4	1	2	⁄ 1
per manjaar arbeidsbezetting	⁄ 300	100	⁄1800	500	1400	⁄ 600
Arbeidsinkomen per manjaar	7600	7900	6100	8300	9300	7300
Arb.inkomen van de ondernemer (per ondernemer)	8400	9200	6000	10000	12500	7700
Ondernemersinkomen (per ondernemer)	12500	14000	8100	14900	18300	11600
Geografische ligging der bedrijven:						
Delft, Schipluiden, Nootdorp, Rijswijk, Pijnacker, Zoetermeer	46	36	6	33	22	10
Berkel	10	9	-	9	8	1
Bergenschenhoek, Bleiswijk, Rotterdam, Nieuwerkerk a/d IJssel en Capelle a/d IJssel	33	27	3	24	5	19
Leidschendam, Voorburg, Voorschoten	10	6	3	6	2	4
Loosduinen	12	7	5	7	3	4

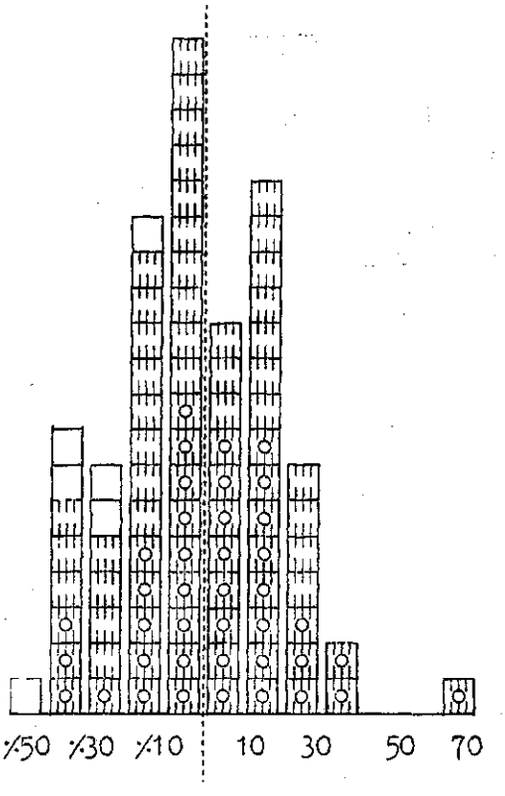
1) Van het gemidd. geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verw.apparatuur, grond en vaste plantopstand.

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- KOSTEN
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

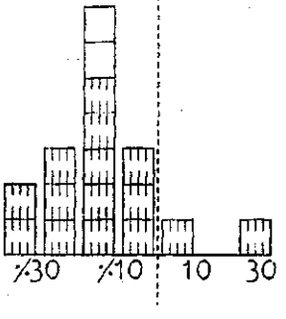
Alle bedrijven
111 bedrijven

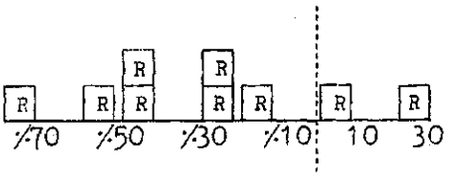
Overwegend verwarmd staand glas (>50%) 1)
85 bedrijven

Overwegend onverwarmd staand glas (>50%) 1)
17 bedrijven

Overige bedrijven
9 bedrijven

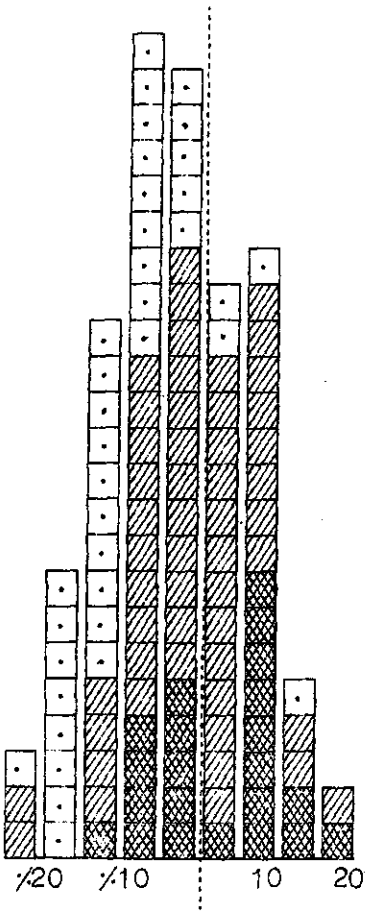
Netto-overschot per f 100,- kosten

kosten < f 50.000,- per bedrijf
kosten f 50.000,- - f 100.000,- per bedrijf
kosten > f 100.000,- per bedrijf
50 - 65% 1)
> 65% 1)
waarvan bedr. met gem. plantdatum voor 1 febr.
R overige bedrijven

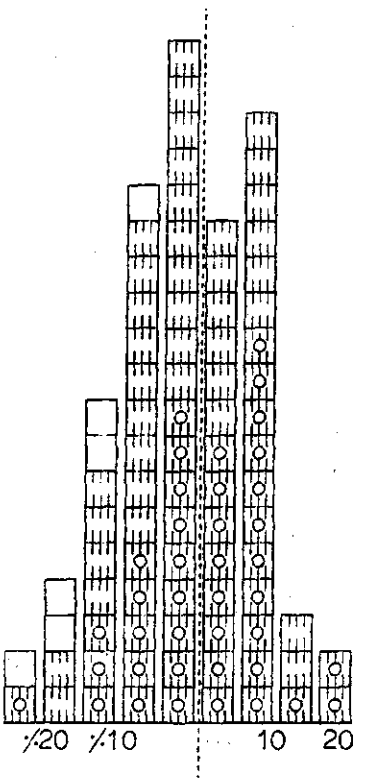
1) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- GEINVESTEERD VERMOGEN PER 1-1-'64
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

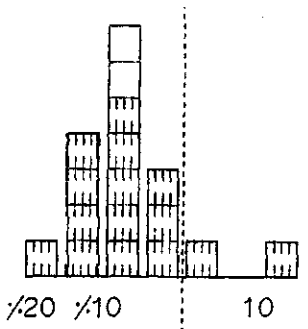
Alle bedrijven
111 bedrijven

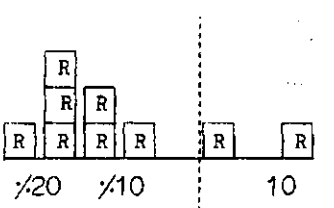
Overwegend verwarmd staand glas (>50%) [1]
85 bedrijven

Overwegend onverwarmd staand glas (>50%) [1]
17 bedrijven

Overige bedrijven
9 bedrijven

Netto-overschot per f 100,- geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964

- kosten < f 50.000,- per bedrijf
- kosten f 50.000,- - < f 100.000,- per bedrijf
- kosten > f 100.000,- per bedrijf
- 50 - 65% 1)
- > 65% 1)
- waarvan bedr. met gem. plantdatum voor 1 febr.
- R overige bedrijven

1) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

De Kring

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage C-5

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend (> 50%) 1)		Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas 1)		
		verwarmd staand glas	onverwarmd staand glas	totaal	waarvan plantdatum: (gemiddeld)	
					voor 1 febr.	van 1 febr. af
Aantal bedrijven	111	85	17	79	40	38
Aantal ondernemers	145	114	19	107	53	53
Netto-overschot	ƒ 600	200	ƒ3400	1100	3700	ƒ 1300
Handenarbeid ondernemer	9000	9000	9400	8900	8800	9000
Arbeidsinkomen van de ondernemer	8400	9200	6000	10000	12500	7700
Rente meer bekend dan betaald	4100	4800	2100	4900	5800	3900
Ondernemersinkomen	12500	14000	8100	14900	18300	11600
Handenarbeid gezinsleden	1500	1700	1000	1700	2300	1100
Gezinsinkomen uit bedrijf	14000	15700	9100	16600	20600	12700

1) Van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in glasopstanden, verwarmingsapparatuur, grond en vaste plantopstand.

BIJLAGEN D

De Kring
Bedrijven met meer dan
65% verwarmd staand glas

GRONDGEBRUIK EN ARBEIDSBEZETTING OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per bedr.)

Bijlage D-1

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend tomaten 1)				W.v. overwegend komkommers 1)	
		totaal	waarvan plantdatum gemiddeld			totaal	v. 1 febr.
			v. 1 febr.	in febr.	maart en later		
Aantal bedrijven	79	55	24	17	14	23	16
Aantal bedrijven in %	100	70	30	22	18	29	20
Aantal ramen platglas	230	200	110	100	500	315	380
Staand glas verwarmd							
Tomaten	48	64	69	65	53	14	13
Komkommers	14	6	10	4	4	32	34
Overig	1	1	1	-	-	-	-
Staand glas onverwarmd							
Tomaten	2	2	3	3	1	1	1
Komkommers	-	-	-	-	-	-	-
Overig	1	1	-	2	-	1	-
Platglas	6	5	3	2	14	6	7
Opengrondstuinbouw:							
groenten en vroege aard.	12	12	4	14	22	14	20
bloemen	1	2	2	1	1	1	1
braak	9	8	8	9	7	9	9
Totaal tuinbouw	94	101	100	100	102	78	85
Landbouw en veeteelt	10	9	5	14	10	12	13
Verhuurd	18	18	9	44	3	16	15
Erf, blijvende paden enz.	28	29	30	32	24	27	27
Kadastrale oppervlakte	150	157	144	190	139	133	140
Waarvan eigendom	117	120	112	162	81	112	120
Aantal ondernemers per bedrijf	1,35	1,44	1,42	1,59	1,29	1,17	1,19
Arbeid van de ondern.(s) in manj.	1,44	1,53	1,52	1,64	1,42	1,23	1,20
Arbeid van gezinsleden in manj.	0,36	0,35	0,36	0,44	0,20	0,42	0,59
Arbeid van vast personeel in manj.	1,18	1,28	1,44	1,23	1,09	0,93	1,14
Arbeid van los personeel in manj.	0,29	0,30	0,41	0,25	0,17	0,26	0,15
Totale arbeidsbezetting in manj.	3,27	3,46	3,73	3,56	2,88	2,84	3,08
Arb. door ondern.(s) en gezinsleden (in %)	55	54	51	58	56	58	58

1) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

65% verwarmd staand glas (voorlopige cijfers, gemiddeld per bedr.) Bijlage D-2

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend tomaten 1)				Waarvan overwegend komkommers 1)	
		waarvan plantdatum gemiddeld					
		totaal	v. 1 febr.	in febr.	maart en later	totaal	v. 1 febr.
Aantal bedrijven	79	55	24	17	14	23	16
Aantal bedrijven in %	100	70	30	22	18	29	20
Omzet in %	100	74	39	22	13	25	19
Geïnvesteerd vermogen per 1-1-1964	212000	230000	255000	231000	183000	173000	187000
Kosten							
Afschrijvingen	15400	16700	18400	16200	14300	12500	13500
Huur en pacht	600	500	300	600	600	900	900
Rente	10000	10800	12300	11000	8200	8200	9000
Arbeid betaald personeel	11300	12000	13700	11300	9700	9800	10900
Arbeid ondernemer:	12100	12900	12700	13800	12000	10400	10100
Arbeid gezinsleden	2300	2000	2300	2500	1100	2800	4000
Brandstoffen	20400	21800	28000	19600	13700	17400	19100
Overige materialen	9500	8800	9400	9900	6600	10500	11100
Diensten v. derden en ov. kosten	9600	10200	11400	10900	7300	8300	8900
Totaal	91200	95700	108500	95800	73500	80800	87500
Opbrengsten							
Tuinbouwprodukten	91500	97200	116400	93200	69200	78200	84800
Overige opbrengsten	1200	1400	1200	2700	200	900	1200
Totaal	92700	98600	117600	95900	69400	79100	86000
Netto-overschot	1500	2900	9100	100	⁄4100	⁄1700	⁄1500
Netto-overschot:							
per f.100,- kosten	2	3	8	0	⁄ 6	⁄ 2	⁄ 2
per f.100,- geïnvesteerd verm.	1	1	4	0	⁄ 2	⁄ 1	⁄ 1
per manjaar arbeidsbezetting	500	900	2400	-	⁄1400	⁄ 600	⁄ 500
Arbeidsinkomen per manjaar	8300	8600	10200	7800	6500	7500	7600
Arbeidsinkomen van de ondernemer (per ondernemer)	10000	11000	15400	8700	6100	7400	7200
Ondern.ink. (per ondernemer)	14900	16200	22100	13300	9400	11300	11500
Geografische liggen der bedr.:							
Delft, Schipluiden, Nootdorp, Rijswijk Pijnacker en Zoetermeer	33	20	12	5	3	12	10
Berkel	9	7	6	-	1	2	2
Bergschenhoek, Bleiswijk, R'dam, Nieuwerk. a/d IJssel en Cap. a/d IJ.	24	19	3	11	5	5	2
Leidschendam, Voorb., Voorschoten	6	4	1	-	3	2	1
Loosduinen	7	5	2	1	2	2	1

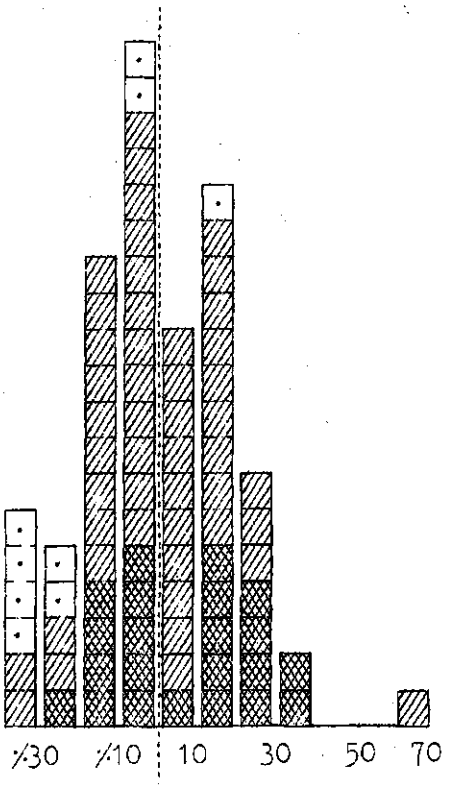
1) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

De Kring
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

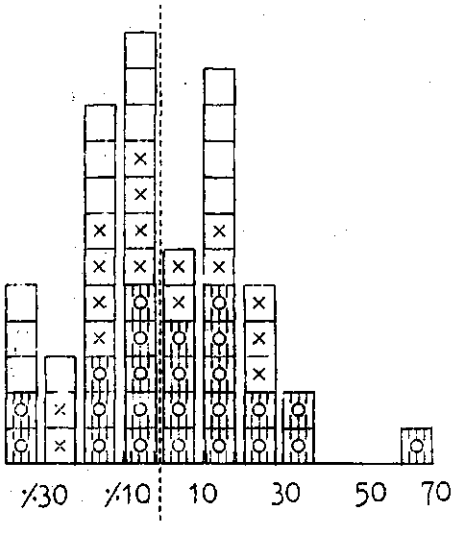
Bijlage D 3

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- KOSTEN
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

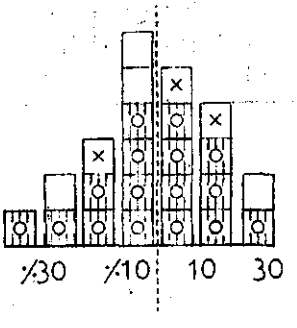
Alle bedrijven
79 bedrijven

Waarvan overwegend tomaten[1)]
55 bedrijven

Waarvan overwegend komkommers[1)]
23 bedrijven

Netto-overschot per f.100,- kosten.

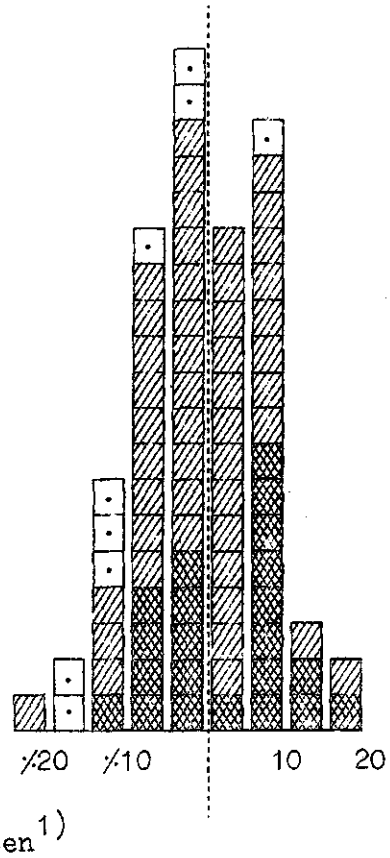
- kosten < f 50.000,- per bedrijf
- kosten f 50.000,- - f 100.000,- per bedrijf
- kosten > f 100.000,- per bedrijf
- waarvan bedr. met gem. plantdatum voor 1 februari
- in februari
- van 1 maart af

1) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas

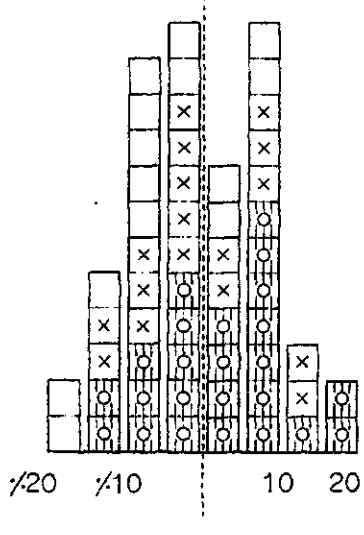
)e Kring
Bijlage D 4
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

SPREIDING VAN HET NETTO-OVERSCHOT PER f 100,- GEINVESTEERD VERMOGEN PER 1-1-'64
(elk vakje stelt een bedrijf voor)

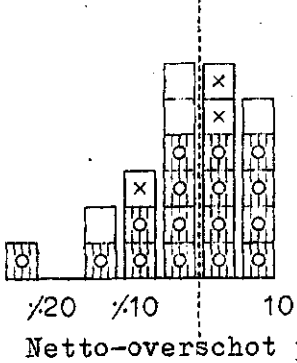
Alle bedrijven
79 bedrijven

Waarvan overwegend tomaten[1)]
55 bedrijven

Waarvan overwegend komkommers[1)]
23 bedrijven

Netto-overschot per f 100,-
geïnv. verm. per 1-1-1964

- kosten < f 50.000,- per bedrijf
- kosten f 50.000,- - f 100.000,- per bedrijf
- kosten > f 100.000,- per bedrijf
- waarvan bedr. met gem.plantdatum voor 1 februari
- in februari
- van 1 maart af

1) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas

De Kring
Bedrijven met meer dan 65% verwarmd staand glas

INKOMEN UIT HET BEDRIJF OVER 1964
(voorlopige cijfers, gemiddeld per ondernemer)

Bijlage D-5

	Alle bedrijven	Waarvan overwegend tomaten 1)				Waarvan overwegend komkommers 1)	
		waarvan plantdatum gemiddeld					
		totaal	v. 1 febr.	in febr.	maart en later	totaal	v. 1 febr.
Aantal bedrijven	79	55	24	17	14	23	16
Aantal ondernemers	107	79	34	27	18	27	19
Netto-overschot	1100	2000	6400	-	± 3200	± 1400	± 1300
Handenarbeid ondernemer	8900	9000	9000	8700	9300	8800	8500
Arbeidsinkomen van de ondernemer	10000	11000	15400	8700	6100	7400	7200
Rente meer berekend dan betaald	4900	5200	6700	4600	3300	3900	4300
Ondernemersinkomen	14900	16200	22100	13300	9400	11300	11500
Handenarbeid gezinsleden	1700	1400	1600	1500	800	2400	3400
Gezinsinkomen uit bedrijf	16600	17600	23700	14800	10200	13700	14900

1) > 50% van de oppervlakte verwarmd staand glas.

In de reeks Verslagen van het Landbouw-Economsich Instituut zijn op dit gebied onder meer reeds verschenen:

No.		Prijs
71.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuidhollands Glasdistrict, voorlopige berekening 1963, mei 1964	f. 3,-
77.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het gebied Venlo-Blerick - Tegelen, voorlopige berekening 1963, juni 1964	f. 3,-
69.	Rentabiliteit van de groenteteelt op het eiland IJsselmonde, voorlopige berekening 1963, juni 1964	f. 3,-
96.	Rentabiliteit van het kwekersbedrijf in de Bloembollenstreek en Anna-Paulowna/Breezand, voorlopige berekening 1963, augustus 1964	f. 3,-
97.	Rentabiliteit van de bloementeelt te Aalsmeer, voorlopige berekening 1963, september 1964	f. 3,-
100.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Geestmerambacht en het Grootslag, voorlopige berekening 1963/64, oktober 1964	f. 3,-
113.	Bedrijfsuitkomsten van de tuinbouw 1962, maart 1965	f. 5,-
117.	Rentabiliteit van de tuinbouw in het Zuidhollands Glasdistrict, voorlopige berekening 1964, april 1965	f. 3,-

VOLLEDIGE LIJST VAN ACTUELE L.E.I-PUBLIKATIES
OP AANVRAAG GRATIS VERKRIJGBAAR